

Zlitje duhovnosti in novih medijev

Ida Hiršenfelder

Nova Gorica – V organizaciji Kulturnega doma Nova Gorica se v tekočem tednu v Mestni galeriji Nova Gorica in galeriji Tir v kulturnem centru Mostovna odvija **9. mednarodni festival novomedijske umetnosti Pixxelpoint**. Namen festivala je približati informacijske tehnologije širšemu občinstvu in mlade generacije seznaniti z možnostmi uporabe računalnika v polju umetnosti. V letošnji izdaji festivala so k sodelovanju povabili italijanskega kustosa **Domenica Quaranta**, ki je specializiran za novomedijsko umetnost in je v Novo Gorico je pripeljal nekatere zvezde novomedijske umetniške produkcije, kot je na primer švicarski kolektiv **Etoy**, ki je famozen predvsem po legalni tožbi, ki so jo imeli za zakup internetne domene z istoimensko prodajalno otroških igrarč. K razstavi je povabil tudi tri domače ustvarjalce: skupino **BridA**, intermedijskega umetnika **Janeza Janša** in umetnika **Jaša** z videodelom *Sladko življenje*.

Domenico Quaranta je strnil intrigantno festivalsko temo z naslovom *Za božjo voljo!*, ki se ukvarja z ravnmi

religioznosti in spiritualnosti v informacijski družbi. Obravnava tiste abstraktne vsebine, ki so s pojavom virtualne realnosti dobile transcendentno dimenzijo. Kot pravi kustos, resnica danes ni več toliko stvar religij kot informacij v svetovnem spletu, saj neko trditev razumemo kot resnično, če smo jo prebrali na primer na Wikipediji. Opij za ljudstvo ni več religija, pač pa Youtube, religija ni več stvar izkušnje, temveč informacije. V navezavi s slednjo trditvijo se mnogi projekti ukvarjajo ravno s sprevračanjem informiranosti. Umetnica **Manu Luksch** iz Velike Britanije je grožnjo informirane robotizirane družbe prikazala z distopičnim videofilmom, posnetim z nadzornimi kamerami. V videofilmu *Brez obraza* so ljudje avtomatizirani in vključeni v družbo, ki se je odrešila individualnosti. Po pripovednem loku spominja na filma *THX 1138* ali *Equilibrium*, vizualno pa je umetnica zelo inovativna.

Okostenele religijske dogme tako imenovanih velikih religij, ki so primorane slediti tehnološkemu napredku, sta s prostorsko inštalacijo komentirala nemška umetnika **Martin Conrads** in **Ingo Gerken**, ki sta izhajala iz

razglasa Svetega sedeža iz leta 1967, ki pravi, da je apostolski blagoslov veljaven, tudi kadar je posredovan prek radijskega signala, temu sta pozneje sledila televizijski signal in svetovni splet, s tem da je blagoslov veljaven zgolj takrat, kadar je posredovan v živo. Spiritualnost se torej ne more dokumentirati, lahko pa je posredovana prek medijev. Umetnika sta se s serijo raz-

stavljenih dokumentacij, naslovljenih na Sveti sedež, zasmehljivo poigrala s tem na videz nesmiselnim sofizmom.

Najzanimivejša dela na razstavi pa se ne ukvarjajo s partikularnimi religijami, ampak z univerzalnimi spiritualnimi izkušnjami. Ustvarjajo novo futuristično, izmišljeno religijo, ki sledi zakonitostim duhovnosti, zlite z novimi mediji. Med take sodi tudi že

Manjša interaktivna inštalacija Skrinjica sočutja italijanskega kolektiva IO/cose s pridano kičasto idealizirano ilustracijo, ki je značilna za različne krščanske sekte, omogoča neposredno izkušnjo mazohizma in bolečine v odnosu do sočutja, ki na neki ravni zaznamujejo vso krščansko žitje. Dotik med dvema obiskovalcema prek inštalacije povzroči sunkovit električni kratki stik.

omenjeni kolektiv **Etoy** z novodobnim kultom mrtvih. Razstavili so plastičen kovček za pridobivanje certifikata posmrtnega življenja z videom in kitajskim žgalnim denarjem za posmrtno življenje. Narativni del videa tvori razlaga postopka za pridobivanje potrdila za nesmrtnost, v katero so vključene vse korporacijske logike in vrednote, ki danes nadomeščajo religijo in služijo človeku za lajšanje eksistencialnih tegob. Blagovne znamke nas osrečujejo in nam zagotavljajo »varnost« v posmrtnem bivanju. Projekt je nabit s subtilnim pripovednim cinizmom.

V festival so vključena tudi dela, ki zanikajo vlogo informacije in raziskujejo tisto poetiko, ki naj bi bila primarna duhovni izkušnji. V tem smislu lahko zapopademo inštalacijo *Vročica satelitske noči* intermedijskega umetnika **Janeza Janša**, ki se nanaša na trilogijo Quatsi režiserja Godfreyja Reggia. Janša je v videu prevzel minimalistično simfonijo Philipa Glassa in ritmiko iz filma *Koyaanisqutsi*. S posnetki iz programa Google Earth v ritmu glasbe stopnjuje dramatičen lok apokaliptične slutnje človeške civilizacije.